

การบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอสันกำแพง

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

Administration and Active Learning Management in Small-Sized Schools in San Kamphaeng District, Chiang Mai, Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 1

กฤติกานต์ ปานสวัสดิ์ Krittikan Pansawat
ธีระภัทร ประสมสุข Teerapat Prasomsuk
เสกชัย ชมภูณูช Sekchai Chompoonuch
จันทรฉาย ยมสูงเนิน Janchai Yomsungnern
มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
North-chiang mai university
g653302011@northcm.ac.th

Received 2024/04/01

Revised 2024/11/30

Accepted 2024/12/10

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอสันกำแพง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอสันกำแพง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 รูปแบบการวิจัยผสมผสานประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน ครูผู้สอน จำนวน 47 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 53 คน และผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ เลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 และแบบสัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1) การบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอสันกำแพง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2) แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอสันกำแพง 2.1) ด้านการสนับสนุนอำนวยความสะดวก สนับสนุน ส่งเสริมและจัดสรรงบประมาณพัฒนาครูผู้สอน 2.2) ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จัดหาสื่อ เทคโนโลยีและวัสดุอุปกรณ์ ให้เพียงพอ 2.3) ด้านการเป็นนักวิชาการ ผู้บริหารพัฒนาตนเองและพัฒนาครู แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่

ตลอดเวลา 2.4) ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2.5) มีการนิเทศด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก นำผลที่ได้รับการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2.6) ด้านการกำกับ ติดตาม และ ประเมินผล กำกับ ติดตาม และประเมินผล ตามปฏิทินที่กำหนด ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ หลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสม 2.7) ด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กำหนดปัญหา ทำความเข้าใจปัญหา ดำเนินการศึกษาค้นคว้า สังเคราะห์ความรู้ สรุปและประเมินค่า ของคำตอบ และนำเสนอและประเมินผลงาน

คำสำคัญ : การบริหารจัดการเรียนรู้, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก, โรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอสันกำแพง

Abstract

This research aimed to 1) study the active learning management of small schools in San Kamphaeng District, under the Office of the Primary Educational Service Area 1, Chiang Mai, and 2) study the development guidelines for active learning management of small schools in San Kamphaeng District, under the Office of the Primary Educational Service Area 1, Chiang Mai. The research design was mixed-method. The population used in the research were 6 school administrators, 47 teachers, totaling 53 people, and 5 qualified interviewers. The research instruments were questionnaires with a reliability of 0.98 and interview forms. Content analysis was used. The statistics used for data analysis were percentages, means, and standard deviations.

The research results found that:

1) The active learning management of small schools in San Kamphaeng District, under the Office of the Primary Educational Service Area 1, Chiang Mai, was at a high level overall.

2) The active learning management guidelines of small schools in San Kamphaeng District 2.1) Support, facilitate, support, promote, and allocate budgets for teacher development 2.2) Active learning management, providing sufficient media, technology, and materials 2.3) In terms of being an academic, administrators develop themselves and develop teachers Constantly exchange knowledge on active learning management 2.4) Supervision of active learning management 2.5) Supervision of active learning management, use the results of supervision to improve and develop active

learning management 2.6) Supervision, monitoring and evaluation Supervision, monitoring and evaluation according to the specified calendar Evaluate various forms of learning management as appropriate 2.7) Problem-based learning management model Define the problem, understand the problem, conduct research, synthesize knowledge, summarize and evaluate the value of the answer, and present and evaluate the results.

Keywords: learning management, proactive learning management, small schools in San Kamphaeng district

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567–2568 ด้านการปรับกระบวน การจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัยและหลากหลาย ไว้ดังนี้ 1. ส่งเสริมให้มีการต่อยอดแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 2. พัฒนาศักยภาพและคุณลักษณะผู้เรียนตามความถนัด ความสนใจ ด้วยการเรียนรู้อย่างมีความสุข 3. ส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและจิตสำนึกในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และนโยบายเร่งด่วน (Quick Win) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ไว้ดังนี้ 1. จัดทำแผนการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 2. จัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 3. เสนอปรับอัตรากำลังผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรสายสนับสนุน 4. จัดทำคำสั่งมอบอำนาจเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ โดยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้ดำเนินการแทนโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 60 คน 5. จัดทำรูปแบบการบริหารเจ้าหน้าที่ธุรการในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 6. สร้างและใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ในระบบดิจิทัล และส่งเสริมการใช้ DLTV (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566 : 3)

จากการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ตลอดระยะเวลา 15 ปีที่ผ่านมา พบ 5 ปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็ก ดังนี้ 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ โดยจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. พบว่า นักเรียนในสถานศึกษาขนาดเล็กยังมีปัญหาอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องควรจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ โดยเสริมทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่ง

เรียนรู้ที่หลากหลายและสามารถนำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ ขณะเดียวกันครูก็ต้องพัฒนาความสามารถในการประยุกต์ใช้สื่อการเรียนการสอน ทั้งที่เป็นสื่อเทคโนโลยี สื่อพื้นฐาน และสอนให้นักเรียนเรียนรู้การใช้สื่อดังกล่าวด้วยตามลำดับความสามารถที่แตกต่างกันของผู้เรียนเอง 2. ขาดแคลนงบประมาณ 3. จำนวนบุคลากรครูมีไม่เพียงพอ 4. ขาดระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพ 5. สถานศึกษาขาดการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้ปรับปรุงพัฒนาการประเมินของ สมศ. ดังนั้น ถือเป็นเรื่องสำคัญที่สุดที่สถานศึกษาควรให้ความสำคัญ ตระหนักถึงการนำผลการประเมินมาปรับใช้พัฒนาสถานศึกษา เพื่อที่จะแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุดและจะสามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างเป็นระบบ (อ้างอิงใน วิจิตรา โคตรบัญชา, แสงไทย ดวงปากดี, กาญจนาวรรพพันธ์, สุทัต ช่างนอก, ภัทรภรณ์ พลจันทร์, 2562 : 3-4)

โรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอสันกำแพง เป็นโรงเรียนที่ประสบปัญหาครูไม่ครบชั้นและไม่ครบกลุ่มสาระการเรียนรู้ การสอนในรายวิชานั้นๆ จึงถูกจำกัดถ้าหากจัดการเรียนรู้แบบเน้นเนื้อหาวิชาในแต่ละระดับชั้นเพียงวิธีการเดียว เพราะต้องใช้ทั้งเวลาและบุคลากรที่ครบชั้นและครบสาระการเรียนรู้ รวมไปถึงภาระงานที่นอกเหนือจากงานสอนของครูมีจำนวนมาก ทำให้ครูสอนได้ไม่เต็มที่ ผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็กจึงเล็งเห็นความสำคัญและปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เข้ากับบริบทความเป็นอยู่ของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้การบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถบูรณาการการจัดการเรียนรู้ได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิดโดยผู้เรียนด้วยกันเอง (Think-Pair-Share) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative learning group) การเรียนรู้แบบทบทวนโดยผู้เรียน (Student-led review sessions) การเรียนรู้แบบใช้เกม (Games) การเรียนรู้แบบกรณีศึกษา (Analyze case studies) การเรียนรู้แบบแผนผังความคิด (Concept mapping) รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning)

จากความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอสันกำแพง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอสันกำแพง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอสันกำแพง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากองค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุก มี 5 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านการสนับสนุนอำนวยความสะดวก 2. ด้านการเป็นนักวิชาการ 3. ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4. ด้านการกำกับ ติดตาม และประเมินผล 5. ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

โรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอสันกำแพง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 มีจำนวน 10 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน ครูผู้สอน จำนวน 47 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 53 คน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอสันกำแพงได้จัดเป็นโรงเรียนเรียนร่วม จำนวน 4 โรงเรียน จึงมีผู้บริหารสถานศึกษาเหลือเพียง 6 คน

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน ครูผู้สอน จำนวน 47 คน ของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอสันกำแพง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 จำนวน 10 โรงเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 53 คน

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ 1. ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านโป่ง จำนวน 1 คน 2. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปากเหมือง จำนวน 1 คน 3. ครูโรงเรียนวัดป่าตาล วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ จำนวน 1 คน 4. อาจารย์มหาวิทยาลัย สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 1 คน 5. ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอสันกำแพง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 รวม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนอำนวยความสะดวก ด้านการเป็นนักวิชาการ ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านการกำกับ ติดตาม และประเมินผล และด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) สรุปผลเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) แบ่งเป็น 5 ระดับ

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน เป็นข้อคำถามแบบตรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยมีข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอสันกำแพง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

1. ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร ทฤษฎี แนวคิด งานวิจัยภายในประเทศที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนขนาดเล็ก และรายละเอียดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาความหมาย ทฤษฎี หลักการ แนวคิด องค์ประกอบ เพื่อทำนิยามศัพท์ในการวิจัย และนำนิยามเชิงปฏิบัติการมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือและปรับปรุงแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่จัดทำขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบแก้ไขให้มีความตรงและความสมบูรณ์ของเนื้อหา รวมทั้งการใช้ภาษาที่เหมาะสม

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำแบบสอบถามไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Item-Objective Congruence (IOC) โดยพิจารณาข้อที่มีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เมื่อปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

6. นำแบบสอบถามที่จัดทำสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับประชากรที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ในโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอดอยสะเก็ด ได้แก่ โรงเรียนบ้านร่องขี้เหล็ก โรงเรียนบ้านลวงเหนือ โรงเรียนบ้านป่าป้อ โรงเรียนบ้านตลาดขี้เหล็ก และโรงเรียนบ้านอนกลาง

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ (Try - Out) แล้ว มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธี Cronbach's Alpha Coefficient ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

8. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อเตรียมส่งไปยังประชากรที่ใช้ในการวิจัยแบบสัมภาษณ์

นำประเด็นคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดของแต่ละด้าน ได้แก่ ที่ได้จากการเก็บข้อมูลชุดแรกมาสร้างเป็นประเด็นคำถามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษารายละเอียดของแบบสอบถามที่นำไปเก็บข้อมูลจากประชากร

ตอนที่ 2 พิจารณาค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุดในแต่ละขั้นตอนจากประเด็นคำถามในตอนต้นของแบบสอบถามมากำหนดเป็นกรอบในการสัมภาษณ์

2.1 สร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง ที่จัดทำขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบแก้ไขให้มีความตรงและความสมบูรณ์ของเนื้อหา รวมทั้งการใช้ภาษาที่เหมาะสม

2.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอนในระดับมหาวิทยาลัย ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์

2.3 จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละเสนอในรูปแบบตาราง

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอสันกำแพง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยรวมและรายด้าน นำเสนอในรูปแบบตาราง แล้วนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลผลข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด 2556: 121)

3. สังเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอสันกำแพง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอสันกำแพง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอสันกำแพง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 โดยรวม ดังนี้

การบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนขนาดเล็ก	ระดับปฏิบัติ		
	μ	σ	แปลผล
1. ด้านการสนับสนุนอำนวยความสะดวก	3.91	0.81	มาก
2. ด้านการเป็นนักวิชาการ	3.99	0.70	มาก
3. ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	3.81	0.73	มาก
4. ด้านการกำกับ ติดตาม และประเมินผล	3.84	0.70	มาก
5. ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning)	3.83	0.72	มาก
รวม	3.87	0.73	มาก

จากตาราง 1 พบว่า การบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอสันกำแพง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเป็นนักวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.99$) รองลงมาคือ ด้านการสนับสนุนอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.91$) ด้านการกำกับ ติดตาม และประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.84$) ด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.83$) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.81$)

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ด้านการสนับสนุนอำนวยความสะดวก คือ สร้างเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งระหว่างสถานศึกษา ชุมชน องค์กรภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการระดมทรัพยากร สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับภายนอกโรงเรียน และสร้างชุมชนการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนนักเรียนและครูในการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอสันกำแพง

ด้านการเป็นนักวิชาการ คือ ผู้บริหารพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และส่งเสริมการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียนของตน ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาทักษะทางการศึกษาและการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมความร่วมมือและการทำงานเป็นทีมของครูและบุคลากรของโรงเรียน สนับสนุนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกัน สนับสนุนให้ครูและนักเรียนใช้เทคโนโลยี สร้างพื้นที่การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ให้คำแนะนำ นิเทศ ติดตามผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุก คือ ประชุมวางแผนและนิเทศการจัดการเรียนรู้ นำผลการนิเทศไปปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของนักเรียน โดยการใช้สื่อ ICT แอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันผ่านกระบวนการ PLC สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนผ่านการนำเทคนิคการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เข้าสู่กระบวนการเรียนรู้

ด้านการกำกับ ติดตาม และประเมินผล คือ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ตามปฏิทินที่กำหนด ส่งเสริมการนำเสนอผลงานของครูเพื่อประเมินผลและสะท้อนกลับ โดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ประสานความร่วมมือกับผู้บริหารและบุคลากรภายนอกโรงเรียน จัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก การฝึกอบรมคณะครูและบุคลากรให้มีทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สร้างพื้นที่การเรียนรู้แบบร่วมมือ มีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ

ด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) คือ ครูเป็นโค้ชในการจัดการเรียนการสอน ไม่ใช่เป็นผู้สอน มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการสร้างสถานการณ์ปัญหา เพื่อให้นักเรียนแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดและการแก้ปัญหาด้วยตนเอง เน้นให้นักเรียนเป็นผู้แก้ไขปัญหาได้ด้วยตัวเอง

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลวัตถุประสงค์ข้อที่ 1. ด้านการสนับสนุนอำนวยความสะดวก โดยรวม อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรม สัมมนาหาความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ส่งเสริมการจัดสิ่งแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ และบรรยากาศของโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และมีการสำรวจความต้องการของครูผู้สอน อำนวยความสะดวก สนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สอดคล้องกับ อิศารัตน์ มาตย์สถิตย์ (2559 : 87) พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร และด้านการสร้างความร่วมมือกับชุมชน

ด้านการเป็นนักวิชาการ โดยรวม อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนและบุคลากรได้รับการพัฒนาตนเองด้านความรู้ทางวิชาการสู่ความเป็นครูมืออาชีพ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนและบุคลากรเข้ารับการอบรม การวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก และพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นได้ตามมาตรฐานของหลักสูตร สอดคล้องกับ ธนัญญา คุณสุข (2565 : 81-82) ศึกษา พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้าน

การวัดประเมินผล ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการศึกษา

ด้านการศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวม อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร ส่งเสริมและสนับสนุนครูผู้สอนและบุคลากร ได้รับการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างต่อเนื่อง มีการวางแผนการนิเทศภายในของสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ไว้อย่างเป็นระบบ และนำผลการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมาปรับปรุงพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ อธิกร ทาแกง (2564 : 75-76) พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อกระบวนการ นิเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา แยกตามรายด้าน พบว่า ด้านการประเมินผลการนิเทศ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก และ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การนิเทศการศึกษาโดยผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การนิเทศการศึกษาโดยผู้บริหาร เป็นไปในแนวทางการส่งเสริมและสร้างสรรค์ และ ผู้บริหารจัดกิจกรรมการนิเทศตรงกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครู

ด้านการกำกับ ติดตาม และประเมินผล โดยรวม อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร ให้ความรู้กับครูผู้สอนเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูผู้สอน ตามแผนที่วางไว้ และวางแผนการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ อาทิตยา จันมะโน (2564 : 102 พบว่า โดยรวม มีการปฏิบัติในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านบทบาทในการกำกับ ติดตาม และประเมินผล ในระดับสูงมี ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ บทบาทการบริหารงานบุคคล

ด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) โดยรวม อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ครูจัดกิจกรรมหรือสถานการณ์ปัญหา ตั้งคำถามหรือกระตุ้นให้ ผู้เรียนเกิดความสนใจ สามารถกำหนดขอบเขตประเด็นปัญหาเพื่อที่จะค้นคว้าหาคำตอบได้ ครูผู้สอน นำนักเรียนเข้าสู่ปัญหา และสนใจให้ผู้เรียนเลือกปัญหา ค้นพบคำตอบ/แก้ปัญหาด้วยตนเอง ทั้งยัง ส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม ชี้แนะให้ผู้เรียนค้นคว้าหาข้อมูลที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับ รุสตา จะปะเกีย (2558 : 100-107 พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้จัดการ เรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น นักเรียนเกิดการเรียนรู้ รู้จักวิเคราะห์และ แก้ปัญหาด้วยตนเองภายใต้การทำงานร่วมกันเป็นทีม สามารถค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ที่ หลากหลาย และนำข้อค้นพบมาสังเคราะห์ รวบรวม สรุปในสิ่งที่ได้เรียนรู้ ถ่ายทอดหรือนำเสนอให้ ผู้อื่นเข้าใจได้ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความรับผิดชอบในตนเองมากขึ้น มีความกล้า แสดงออก ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้งและมีความสุขในการเรียน และจากแบบบันทึก ภาคสนามของวิจัยพบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนตามการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็น

ฐาน 7 ขั้นตอน เป็นดังนี้ ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจกับสถานการณ์ ขั้นที่ 2 ระบุปัญหา ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ปัญหา ขั้นที่ 4 สร้างประเด็นการเรียนรู้ ขั้นที่ 5 แสวงหาความรู้เพิ่มเติม ขั้นที่ 6 รวบรวมความรู้ และขั้นที่ 7 สรุปการเรียนรู้และนำเสนอ

อภิปรายผลวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ด้านการสนับสนุนอำนวยความสะดวก คือ สร้างเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งระหว่างสถานศึกษา ชุมชน องค์กรภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการระดมทรัพยากร สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับภายนอกโรงเรียน และสร้างชุมชนการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนนักเรียนและครูในการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอสันกำแพง สอดคล้องกับ สุรีพร แก้วโพธิ์ (2561 : 75-77) พบว่า ด้านบทบาทในการวางแผนการเรียนการสอน ควรมีการจัดทำแผนงานในการจัดหาวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ เอกสาร หนังสือ สิ่งพิมพ์ต่างๆ ติดตั้งสื่อและอินเทอร์เน็ตให้ครบทุกห้องเรียน เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อการศึกษาค้นคว้า รวมถึงการจัดหาวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการผลิตสื่อมาให้ความรู้แก่ครูในสถานศึกษา เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและสอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน

ด้านการเป็นนักวิชาการ คือ ผู้บริหารพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และส่งเสริมการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียนของตน ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาทักษะทางการศึกษาและการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมความร่วมมือและการทำงานเป็นทีมของครูและบุคลากรของโรงเรียน สนับสนุนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกัน สนับสนุนให้ครูและนักเรียนใช้เทคโนโลยี สร้างพื้นที่การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ให้คำแนะนำ นิเทศ ติดตามผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สอดคล้องกับ ปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง (2564 : 210) พบว่า นักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีผลการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านสูงขึ้นอย่างเป็นลำดับ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีค่าเฉลี่ยความแตกต่างกันอยู่ที่ 7.86 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุก คือ ประชุมวางแผนและนิเทศการจัดการเรียนรู้ นำผลการนิเทศไปปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของนักเรียน โดยการใช้สื่อ ICT แอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันผ่านกระบวนการ PLC สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนผ่านการนำเทคนิคการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ สอดคล้องกับ สุรีพร แก้วโพธิ์ (2561 : 75-77) พบว่า ด้านบทบาทในการนิเทศภายใน กำกับ ติดตามผลการเรียนการสอน ควรมีการประชุมเพื่อวางแผนดำเนินงานด้านการนิเทศ

การจัดการเรียนการสอน เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการเรียนการสอน โดยมีผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนตามความเหมาะสม มีการจัดทำคู่มือการนิเทศ เครื่องมือการนิเทศ การจัดทำปฏิทิน แผนงานการนิเทศ โดยเลือกใช้รูปแบบการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพและบริบทของสถานศึกษา มีการนำผลการนิเทศมาวิเคราะห์เพื่อวางแผนในการส่งเสริม ปรับปรุง แก้ไขการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้อย่างไรให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ดียิ่งขึ้น

ด้านการกำกับ ติดตาม และประเมินผล คือ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ตามปฏิทินที่กำหนด ส่งเสริมการนำเสนอผลงานของครูเพื่อประเมินผลและสะท้อนกลับ โดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ประสานความร่วมมือกับผู้บริหารและบุคลากรภายนอกโรงเรียน จัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก การฝึกอบรมคณะครูและบุคลากรให้มีทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สร้างพื้นที่การเรียนรู้แบบร่วมมือ มีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ สอดคล้องกับ สุริพร แก้วโพธิ์ (2561 : 75-77) พบว่า ด้านบทบาทในการประเมินผลการเรียนการสอน ควรมีการกำหนดโครงสร้าง หน้าที่ ความรับผิดชอบที่ชัดเจนในการประเมินการเรียนการสอน จัดทำคู่มือในการประเมินผลการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพจริง โดยใช้วิธีที่หลากหลายและมีการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ โดยจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการสร้างเครื่องมือ

ด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) คือ ครูเป็นโค้ชในการจัดการเรียนการสอน ไม่ใช่เป็นผู้สอน มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการสร้างสถานการณ์ปัญหา เพื่อให้นักเรียนแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดและการแก้ปัญหาด้วยตนเอง เน้นให้นักเรียนเป็นผู้แก้ไขปัญหาได้ด้วยตัวเอง สอดคล้องกับ ณิชพร ไหวดี (2562 : 75) ศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ระบบประสาทและอวัยวะรับความรู้สึก เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ระบบประสาทและอวัยวะรับความรู้สึก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80.11/78.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ วรณละออ ตั้งสุข (2565 : 94) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีการพัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ได้ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการประเมินใบกิจกรรมการคิดอย่างเป็นระบบของแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 แผน เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีชั้นการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่เป็นขั้นเป็นตอน ใช้สถานการณ์ปัญหาเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ องค์ประกอบของปัญหาอย่างเป็นระบบ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตัวเอง เผชิญหน้ากับปัญหาหรือความขัดแย้ง และ

นักเรียนให้ได้ฝึกฝนการค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาและการดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นตลอดชีวิตของนักเรียน

องค์ความรู้ใหม่



ภาพที่ 1 การบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอสันกำแพง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

การบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอสันกำแพง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 พบว่า **ด้านการสนับสนุนอำนวยความสะดวก:** สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนคุณภาพการศึกษา ระดมทรัพยากรและสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับภายนอกโรงเรียน

ด้านการเป็นนักวิชาการ: พัฒนาตนเองและส่งเสริมครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเน้นทักษะการศึกษาและการใช้เทคโนโลยี ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของครูและบุคลากร **ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุก:** ประชุมวางแผนและนิเทศการจัดการเรียนรู้นำผลการนิเทศไปปรับปรุงการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้สื่อ ICT และแอปพลิเคชันการศึกษา **ด้านการกำกับ ติดตาม และประเมินผล:** กำกับติดตามและประเมินผลตามปฏิทินที่กำหนด ส่งเสริมการประเมินผลงานครูผ่านชุมชนการเรียนรู้ (PLC) และความร่วมมือกับบุคลากรภายนอก **ด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL):** ครูทำหน้าที่เป็นโค้ช สร้างสถานการณ์ปัญหาให้นักเรียนแก้ไขเองส่งเสริมทักษะการคิดและแก้ปัญหาด้วยตนเองผ่านเทคโนโลยี

สรุป และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียนขนาดเล็ก อำเภอสันกำแพง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 โดยผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ เน้นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและมี

การวัดประเมินผลตามสภาพจริงที่หลากหลาย ส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รวมถึงบรรลุผลการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่กำหนด ทั้งนี้ ผลการประเมินสามารถนำมาใช้พัฒนาผู้เรียนและปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. โรงเรียนควรมีการจัดประชุม ชี้แจง กำหนดปฏิทิน แผนดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และแผนการกำกับ ติดตาม ประเมินผล ที่เป็นระบบชัดเจน และดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้
2. โรงเรียนควรมีการสรุปรายงานผลการประเมินการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารด้านการอำนวยความสะดวกของโรงเรียนขนาดเล็ก ในอำเภอสันกำแพง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1
2. ควรทำวิจัย เรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอสันกำแพง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

References

- ณิชภาพร ไหวดี. (2562). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ระบบประสาทและอวัยวะรับความรู้สึก เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. *ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ธัญญา คุณสุข. (2565). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา. *ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จิตรรัตน์ มาตย์สถิตย์. (2559). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูในสถานศึกษาอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 1. *ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.

- ปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง. (2564). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. *สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- รุสดา จะปะเกีย. (2558). ผลของการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชีววิทยา และความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. *ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วรรณละออ ตั้งสุข. (2565). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. *การศึกษามหาบัณฑิต*.
- วิจิตรา โคตรบัญชา และคณะ. (2562). การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. *รายงานการศึกษา*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุรีพร แก้วโพธิ์. (2561). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก. *ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- อธิกร ทาแกง. (2564). การศึกษาบทบาทการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย. *การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- อาทิตยา จันมะโน. (2564). การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. *การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยพะเยา.